

Evangelie
van
Johannes

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

12 Daarna daalde Hij af naar Kapernaüm, Hij, zijn moeder, zijn broers en zijn discipelen, en zij bleven daar niet vele dagen. **13** En het Pesach van de Joden was nabij en Jezus ging op naar Jeruzalem. **14** En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. **15** En hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; **16** en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van mijn Vader tot een huis van koophandel. **17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren'. **18** De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Welk teken toont U ons, dat U deze dingen doet? **19** Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten. **20** De Joden zeiden dan: In zesenzeventig jaar is dit tempelhuis gebouwd, en U zult het in drie dagen oprichten? **21** Maar Hij sprak over het tempelhuis van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan uit [de] doden was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat Hij dit gezegd had; en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had. **23** En toen Hij in Jeruzalem was op het Pesach, op het feest, geloofden velen in zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed. **24** Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

12 Daarna daalde Hij af naar Kapernaüm, Hij, zijn moeder, zijn broers en zijn discipelen, en zij bleven daar niet vele dagen. **13** En het Pesach van de Joden was nabij en Jezus ging op naar Jeruzalem. **14** En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. **15** En hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; **16** en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van mijn Vader tot een huis van koophandel. **17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: ‘De ijver voor uw huis zal mij verteren’.

❖ **De focus op het Pesachfeest ?** → Jahweh zijn aanwezigheid en de Exodus (Ex.40:34-38)
“Op deze berg...” (Ex.3:12) en ‘vele andere mensen trokken met hen op’ (Ex.12:38)

‘Zie, ik heb u de verordeningen en bepalingen geleerd, zoals Jahweh, mijn God, mij geboden heeft; om zo te handelen in het midden van het land waarin u zult komen om het in bezit te nemen. Neem ze in acht en doe ze; want dat zal uw wijsheid en uw inzicht zijn voor de ogen van de volken, die al deze verordeningen horen zullen en zullen zeggen: Werkelijk, dit grote volk is een wijs en verstandig volk! Want welk groot volk is er waar de goden zo dichtbij zijn als Jahweh, onze God, bij ons is, altijd als wij tot Hem roepen? (Deut.4:5-7)

Pesach: Jezus als de Nieuwe Tempel (2:12-4:54)

Gods aanwezigheid onder zijn volk

- **Structuur**

A. Reis naar Jeruzalem: 'Daarna...'

- 1) Pesach en het tempelincident (2:13-25)
 - Jezus als de nieuwe tempel
 - Tekenen en reddende kennis
- 2) Jezus en Nicodemus: geloven en weten (3:1-21)
 - Moet opnieuw geboren worden – een nieuwe schepping

B. In Judea: 'Daarna...'

- 1) Jezus en Johannes de Doper: rituele reinigingen (3:22-36)
 - Jezus' waarheid als de weg naar eeuwig leven

C. Naar Galilea door Samaria

- 1) Jezus en de Samaritaanse vrouw (4:1-42)
 - Geen religieuze kwestie: het gaat om Jezus zelf
- 2) De zoon van de hoveling (4:43-54)
 - Jezus is het eeuwige leven (het gaat om woorden, niet om tekenen)

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

12 Daarna daalde Hij af naar Kapernaüm, Hij, zijn moeder, zijn broers en zijn discipelen, en zij bleven daar niet vele dagen. **13** En het Pesach van de Joden was nabij en Jezus ging op naar Jeruzalem. **14** En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. **15** En hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; **16** en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van mijn Vader tot een huis van koophandel. **17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren'.

- ❖ **Pesach** → viert de uittocht uit Egypte en focust op 'Gods kinderen worden' (Ex.4:22) en Zijn aanwezigheid onder hen
- ❖ **Joodse verwachting** → gebaseerd op Gods trouwe karakter, zal hun 'verlossing' herhaald worden op de dag van Pesach
'Na precies vierhonderddertig jaar - geen dag eerder of later – trok het volk van Jahweh in groepen geordend, uit Egypte weg. Die nacht waakte Jahweh om hen uit Egypte te leiden. Daarom waken de Israëlieten nog altijd in deze nacht ter ere van Jahweh, elke generatie opnieuw!' (Ex.12:41,42)
'Laat dit teken in onze handen zijn: op de dag dat Ik jullie verlossing bracht, weet dan dat Ik in diezelfde nacht jullie zal verlossen'
(Ex. Rab.18.12)
- ❖ **En hier onderneemt Jezus actie in de tempel, wat moeten we 'in deze context' hier van maken?**

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

12 Daarna daalde Hij af naar Kapernaüm, Hij, zijn moeder, zijn broers en zijn discipelen, en zij bleven daar niet vele dagen. **13** En het Pesach van de Joden was nabij en Jezus ging op naar Jeruzalem. **14** En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. **15** En hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; **16** en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van mijn Vader tot een huis van koophandel. **17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: ‘De ijver voor uw huis zal mij verteren’.

❖ Wat gebeurt hier precies, in vergelijking met de overige evangeliën?

‘En zij kwamen in Jeruzalem; en toen Hij de tempel was ingegaan, begon Hij hen die verkochten en kochten in de tempel, uit te drijven, en de tafels van de wisselaars en de stoelen van hen die de duiven verkochten, keerde Hij om; en Hij liet niet toe dat iemand een voorwerp door de tempel droeg. En Hij leerde en zei tot hen: Staat er niet geschreven: ‘Mijn huis zal een huis van gebed worden genoemd voor alle volken?’ U hebt er echter een rovershol van gemaakt. En de overpriesters en de schriftgeleerden hoorden het en zochten hoe zij Hem zouden ombrengen, want zij waren bang voor Hem, want de hele menigte stond versteld over zijn leer.’ (Mk. 11:15-18)

❖ Hoe ‘uitgebreid’ was Jezus onderneming in het tempelcomplex, en hoe zit het met de aanwezige Romeinse legerwacht?

❖ Dat het dus om **2 verschillende incidenten** in de tempel gaat, is een ‘realistischer’ benadering van Johannes & synoptici...

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

12 Daarna daalde Hij af naar Kapernaüm, Hij, zijn moeder, zijn broers en zijn discipelen, en zij bleven daar niet vele dagen. **13** En het Pesach van de Joden was nabij en Jezus ging op naar Jeruzalem. **14** En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. **15** En hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; **16** en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van mijn Vader tot een huis van koophandel. **17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren'.

- ❖ **Afgoderij in het huis van de Vader** → Gods zoon Israël verkiest geldgewin boven eerbiedvolle aanbidding
Gods zoon Israël bewaart de heiligheid & integriteit van hun Vaders huis niet

'...Op die dag zal er geen Kanaäniet (kooplui) meer zijn in het huis van Jahweh van de legermachten.' (Zach.14:21)
- ❖ 'In zesenvestig jaar is dit tempelhuis gebouwd...' → Niet Gods Gezalfde, maar de **Edomiet Herodes** is de oprichter!
- ❖ **Jezus de Nieuwe Tempel** → de enige 'echte' tempel waar het om gaat is Jezus, **Hij belichaamt de Shekinah aanwezigheid**
- ❖ **Zijn ijver voor God zou Hem het leven kosten** → of het nu gaat om de zegen van water in wijn (eschatologische belofte) of het uitdagen van de reinheidsvoorschriften belichaamd in de tempel
- ❖ **Targum op Psalm 69** → De ijver voor Gods heiligdom, zal de terugkeer van hen die in ballingschap verkeren bewerkstelligen

Evangelie
van
Johannes